

Statsbidrag - Stärkt kunskapsutveckling 2024, fördelningen

Förslag till barn- och ungdomsnämndens beslut

1. Statsbidraget för stärkt kunskapsutveckling för andra halvåret 2024 fördelas i enlighet med utbildningsförvaltningens förslag.
2. Fördelningsmodellen för statsbidraget gäller även för första halvåret 2025 under förutsättning att kommunen erhåller förväntat statsbidrag för 2025.
3. Återrapportering av resultatet av insatserna ska ske i samband med verksamhetsberättelsen avseende 2024.

Ärende

Statsbidraget för stärkt kunskapsutveckling ska gå till att utöka huvudmannens resurser för att stärka likvärdigheten och kunskapsutvecklingen i förskoleklassen och grundskolan, från 2021 även fritidshemmet. Statsbidraget ska finansiera utökade eller nya insatser för att stärka likvärdigheten och kunskapsutvecklingen som huvudmannen har valt utifrån en analys av lokala förutsättningar och behov.

För 2024 är bidraget till Linköpings kommun 92 808 309 kr.

Utbildningsförvaltningen har tagit fram förslag till plan med insatser och ett förslag till ekonomisk fördelning för att öka likvärdigheten. Återrapportering av resultatet sker i samband med verksamhetsberättelsen avseende 2024.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Statsbidrag – stärkt kunskapsutveckling 2024, fördelningen (april-24)

Bakgrund

Linköpings kommun har ca 16 500 elever i förskoleklass och grundskola. I kommunen finns drygt 50 kommunala skolenheter. Skolorna har olika förutsättningar och de skiljer sig dessutom åt inom skolorna. Rektor på skolan har i uppdrag att öka likvärdigheten, vilket också är ett av de mål som formulerats av huvudmannen och följs upp av huvudmannen.

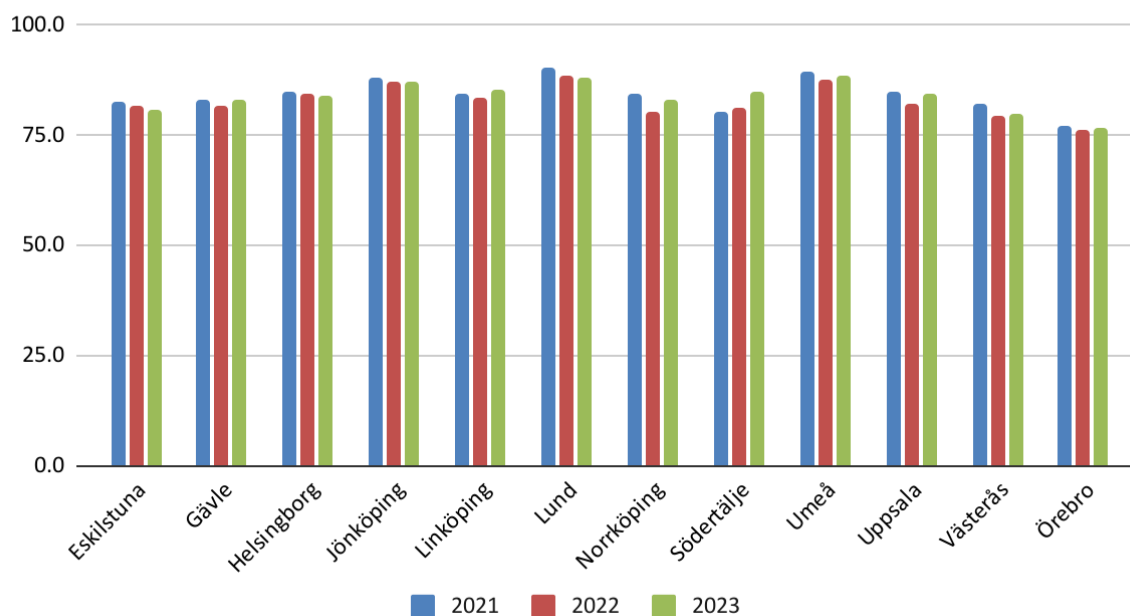
Linköpings kommun har sedan länge en resursfördelningsmodell som tar hänsyn till elevernas bakgrundsfaktorer. Detta benämns som strukturbelopp och tas fram årligen med hjälp från Statistiska centralbyrån (SCB).

Resursfördelningsmodellen syftar till att öka likvärdigheten och ger rektor ekonomiska förutsättningar att sätta in insatser för ökad likvärdighet. Med hjälp av statsbidraget för likvärdig skola ges ytterligare möjligheter att stärka likvärdigheten.

Förutsättningar Likvärdighet Linköping

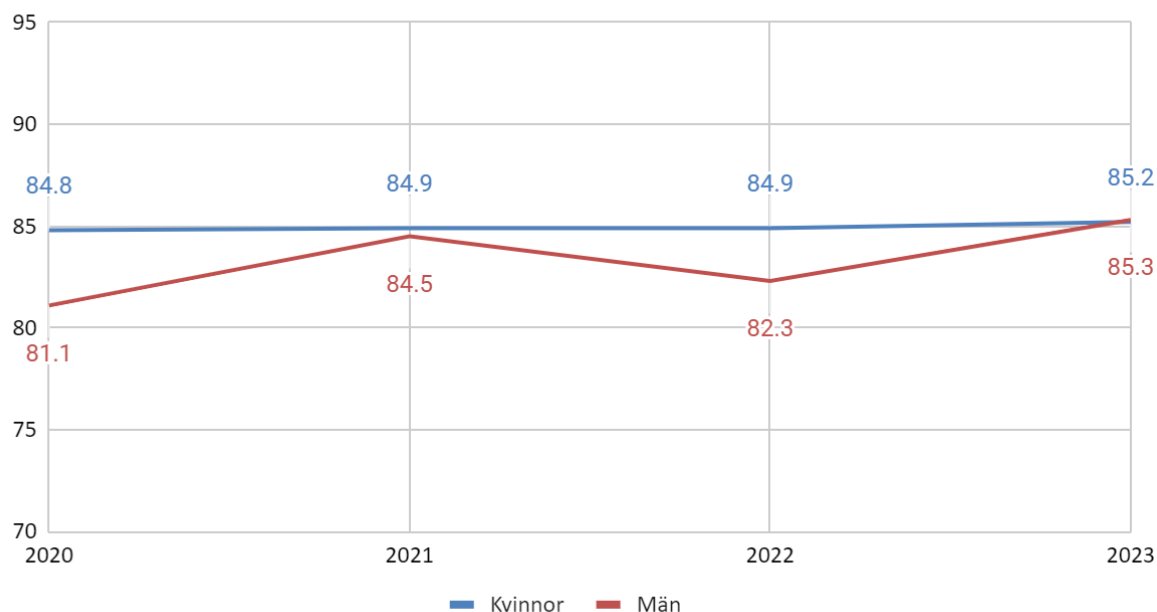
Jämförelsedigram

Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, (andel i procent)

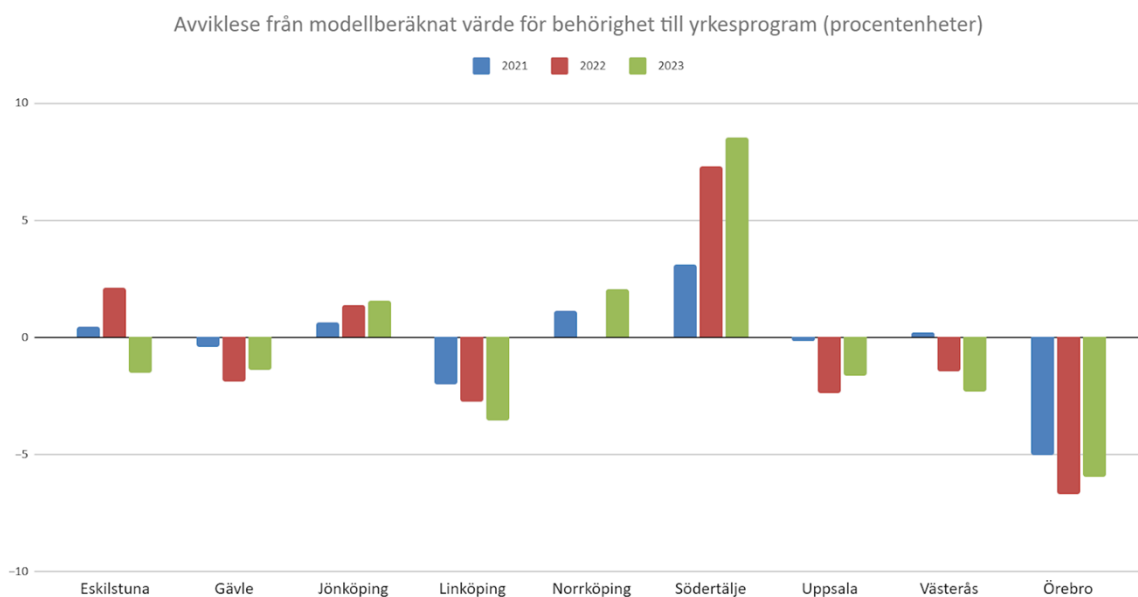
Linköping har höjt andelen elever behöriga till yrkesprogram på gymnasieskolan läsåret 2023 jämfört med läsåret 2022. Andel behöriga läsåret 2023 var 85,3%. I jämförelse med liknande kommuner placerar sig Linköpings kommunala skolor i mitten. Linköping placerar sig över rikets nivå 2023. En majoritet av jämförelsekommunerna har ökat andelen behöriga elever till yrkesgymnasiet vårterminen 2023.

Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram uppdelat på kön

Andel pojkar som är behöriga till ett yrkesprogram ökade läsåret 2022/2023 i Linköping till 85,3%. Det är en högre andel än snittet för pojkar i riket, 83%. Flickornas behörighet ligger på ungefär samma nivå som tidigare år, 85,2% och högre än snittet för flickor i riket, 84,4%. Skillnaden mellan pojkarnas och flickornas behörighet har minskat.

Elever som riskerar att inte nå målen utifrån SCB:s regressionsmodell
 Statistiska centralbyrån tog på uppdrag av 2015 års Skolkommision fram en regressionsmodell. Modellen bygger på att skatta antalet elever som inte uppnår behörighet till gymnasieskolan. Historisk data över utfall de senaste fem åren av alla elever som gått ut årskurs 9 i hela Sverige, har använts som underlag för modellarbetet. Utifrån befintliga data har en logistisk regressionsmodell anpassats. Med hjälp av modellen kan sannolikheten för att en elev inte uppnår behörighet till gymnasieskolan skattas. Av totalt drygt 14 500 elever i Linköpings kommunala grundskolor är sannolikheten att ca 1750 inte blir behöriga till nationellt program på gymnasieskolan. Modellen används av barn- och ungdomsnämnden för att fördela strukturbelopp och likvärdighetsbidrag i syfte att öka elevernas måluppfyllelse.

Det modellberäknade värdet visar var kommunerna förväntas prestera utifrån ett antal bakgrundsfaktorer, t.ex. föräldrars utbildningsbakgrund. Linköpings kommunala skolor ligger alla tre åren under det förväntade resultatet tillsammans med flera andra kommuner. Tre av jämförelsekommunerna presterar över förväntat resultat när det gäller behörighet till yrkesprogram. Undervisning i matematik och svenska som andraspråk är utvecklingsområden som har prioriterats i olika satsningar i Linköpings kommun. De riktade insatserna mot förskoleklass inom matematik, analys och kartläggning som har genomförts under läsåret 2022/2023 har gett effekt på så vis att det har blivit en större medvetenhet och planerad undervisning inom matematik och likvärdigheten mellan skolor har ökat. Alla insatser stöds av lektor i matematik. En kompetensutvecklingsinsats inom matematik har genomförts för samtliga medarbetare på fritidshemmen. Hittills har insatsen resulterat i att flera fritidshem har förstärkt sitt arbete inom matematik.

Insatser inom svenska som andraspråk har genomförts under året. Det har bland annat handlat om att stärka arbetet inom behovsbedömning, organisering av ämnet, kompetenshöjning och att arbeta språkstimulerande. Behovet av insatser och arbete inom svenska som andraspråk kvarstår. Det är ett långsiktigt arbete att få effekt av satsningarna och därmed höja behörigheten och öka likvärdigheten.

Hur stor är gruppen vårterminen 2023?

Vårterminen 2023 avslutade 1 391 elever grundskolan. Av dessa var 205 elever obehöriga till yrkesprogram på gymnasieskolan, lika många flickor som pojkar. En tredjedel av dessa elever var ej godkända i matematik, engelska och svenska/svenska som andraspråk. 61 elever var obehöriga endast på grund av ej godkänt betyg i matematik, av dessa var 36 flickor.

Nyanlända elever

Av de 205 eleverna som var obehöriga till ett yrkesprogram var 35 elever nyanlända. Detta är en minskning sedan föregående år. En elev som har kommit de senaste fyra åren räknas som nyanländ. Det innebär att dessa elever har kommit till Sverige sent under sin grundskoletid. Det är en stor utmaning för dessa elever att tillägna sig kunskaper för att få betyget E i svenska, matematik och engelska samt ytterligare fem ämnen för att bli behöriga till yrkesprogram på gymnasieskolan. Nyanlända elever är ingen homogen grupp. Här finns elever som kommer till Sverige som analfabeter och elever som har läst motsvarande svensk grundskola. Utifrån detta finns det elever som blir behöriga även till högskoleförberedande program men också elever som har en lång väg att gå för att nå behörighet.

Elever i resursskolor och övergripande särskilda undervisningsgrupper

Av de 205 eleverna som var obehöriga till ett yrkesprogram fanns 11 elever i någon av dessa grupper, vilket är en ökning med 2 elever sedan föregående läsår. Elever med psykosociala svårigheter, elever med funktionsnedsättningar inom autismspektrumet och elever med grav språkstörning har behov av undervisning i mindre grupperingar. Det är en stor utmaning för skolan att ge eleverna kunskaper och förmågor för att bli behöriga. Det är viktigt med specialpedagogisk kompetens samt hög tillgång till elevhälsans olika delar.

Utöver dessa 11 elever finns det elever som är i behov av omfattande extraordinärt stöd för att klara utbildningen. Skolorna kan ansöka och få extra resurser för dessa elever. Trots skolans insatser är det en stor utmaning att arbeta för att eleverna ska få behörighet till gymnasieskolan då de oftast har sammansatta svårigheter.

Elever boende i socioekonomiskt utsatta områden

Elever boende i socioekonomiskt utsatta områden har både lägre meritvärden och lägre behörighet till gymnasieskolan. 61% av eleverna i socioekonomiskt utsatta områden i Linköping blev behöriga att jämföra med 89% i övriga bostadsområden. Skillnaden har minskat, för andra året i rad, då elever boende i socioekonomiskt utsatta områden har ökat behörigheten med 7 procentenheter och övriga områden har ökat behörigheten med 1 procentenhet. Föräldrarnas utbildningsbakgrund är en faktor som enligt forskning påverkar elevernas möjlighet att bli behöriga till gymnasieskolan. Barn- och ungdomsnämnden fördelar resurser för att öka likvärdigheten via strukturbelopp och statsbidrag för likvärdighet. Dessa resurser gör det möjligt för skolorna att organisera och anpassa undervisning för dessa elever. Den segregation som finns är en utmaning både för skolan och för andra delar av samhället.

Insats för ökad integration

Barn- och ungdomsnämnden beslutade 2020 att avveckla högstadiet i Skäggetorp, ett av kommunens mest socioekonomiskt utsatta områden, som en

åtgärd i att minska segregationen. En viktig del i avvecklingsbeslutet handlade om att öka behörigheten till gymnasieskolan. Utvärdering presenteras efter slutet av läsåret 23/24.

Landsbygd

Linköpings landsbygd är stor, både till ytan och till befolkning. I omlandet och på landsbygden bor det dessutom många barn. På landsbygden bor 13 procent av befolkningen och 15 procent av alla skolbarn (7–15 år). Det finns 7 kommunala skolor på landsbygden, de är små skolor med få elever. Med en riktad insats till dessa skolor skapas möjlighet till likvärdiga förutsättningar att bedriva undervisning även på landsbygden och möjligheter att säkerställa adekvat personalbemanning.

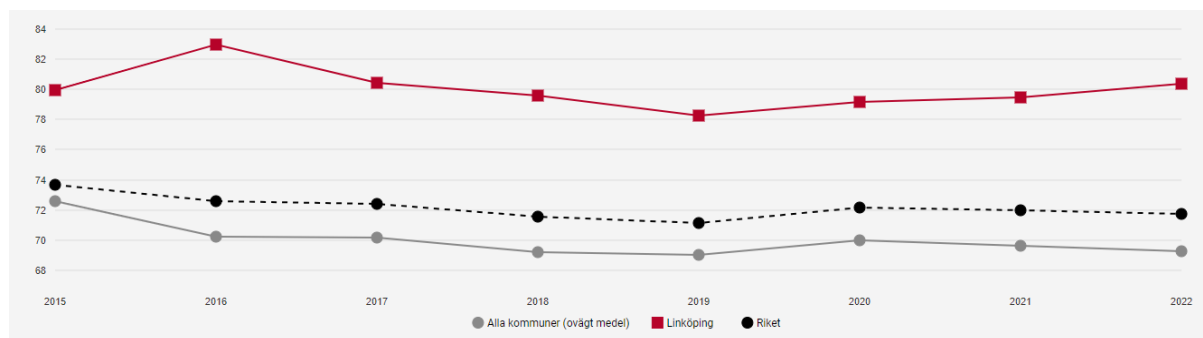
Simkunskap

Behov av ökad likvärdighet kring simundervisning har framkommit vid verksamhetsuppföljningar och vid uppföljning av resultat. Våren 2023 var det 116 elever av 1671 som ej nådde E i idrott och hälsa i årskurs 6 på grund av att de inte når betygsriteriet när det gäller simning.

Utbildade lärare

Linköpings kommun har en hög andel lärare som är behöriga, 80,3% jämfört med snittet för riket 71,8%. De elva skolor i kommunen som ligger under rikets snitt är små skolor på landsbygden, resursskolor samt två skolor i socioekonomiskt utsatta områden.

Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, kommunala skolor, andel (%)

Förbättringsarbete för att stärka likvärdighet och kunskapsutveckling

Skolutveckling från mitten

”Skolutveckling från mitten”, SFM, syftar till att utveckla undervisningen och öka måluppfyllelsen. En viktig del i denna strategi består av att sammanlänka det systematiska kvalitetsarbetet på enhetsnivå och huvudmannanivå.

Inom ramen för SFM har det identifierats olika fokusområden för årskurs 7–9: matematik, svenska som andraspråk, engelska, allmäntdidaktik och närvaro för att öka måluppfyllelsen. Skolorna uttrycker att arbetet inom SFM har varit värdefullt och verksamt i skolans egna systematiska kvalitetsarbete. Arbetet inom fokusområdena kommer att fortgå under hela läsåret 2023/24. Framgångsfaktorer som har framkommit inom SFM är bland annat olika systematiska uppföljningar inom exempelvis frånvaro, resultat över tid och kränkningar samt en tydlig struktur för läsåret med bland annat perioder med analyser och specialpedagogiska insatser. För att analyserna ska bli mer distinkta har stödfrågor haft betydelse. Efter pandemin har det funnits ett behov av att rikta fokus på det förebyggande arbetet med att säkerställa skolornas rutiner för trygghet och studiero samt närvaro.

Ett sätt för eleven att kontinuerligt få återkoppling om vad hen har lärt sig men även ge möjlighet för läraren att se vad som har fungerat och inte fungerat i undervisningen och möjlighet till att justera är testbaserat lärande. Skolorna har erbjudits flera tillfällen att lära om testbaserat lärande med docent från Umeå universitet. Grundskolans två lektorer har inom SFM genomfört en fördjupning kopplat till testbaserat lärande.

Inom ramen för SFM har skolorna med förskoleklass upp till årskurs 6 satt ett Förväntat resultat per årskurs och skola. Ägandeskapet av Förväntat resultat har fortsatt implementerats i verksamheten med gott utfall. Målet att nå ut i varje klassrum för att ge effekt för varje elev uppfylls mer och mer. Det börjar också ske en förskjutning i lärarnas analys från att i uppföljning av sin undervisning hänvisa till genomförda aktiviteter till att man letar faktiska “bevis” på att undervisningen gett önskad effekt i form av elevernas lärande. En framgångsfaktor som utkristalliserar sig är att de skolor som tydligt har arbetat fram strukturer för hur processerna för Förväntat resultat ska ske samt gett stöd för detta i form av material och resurs fått ett utfall där de tycker sig se positiva effekter. Det är även de skolor som systematiskt följer processerna som tydligare ser att de når ut till alla klassrum och till alla pedagoger.

Fritidshemmets utveckling av undervisningen och justeringar i undervisningen för att nå Förväntad effekt, visar på stora steg framåt för flera fritidshem men också på stora skillnader mellan fritidshem. Att fritidshemmet kopplats in i Skolutveckling från mitten, som en självklar del i skolornas arbete med

elevernas lärande, har haft positiv effekt i avseendet att samverkan skola och fritidshem med elevernas måluppfyllelse i fokus har ökat. För fritidshemmet finns fortsatta utmaningar i att hitta stödande organisation i arbetet med Förväntad effekt. Samtliga fritidshem behöver kopplas närmare skolan i arbete med Förväntat resultat och att justera undervisningen utifrån analys och Förväntad effekt bör ske på samma sätt som för skolan. En framgångsfaktor hos några skolor är att samverkan ökar kring undervisning och elevernas lärande, att fritidshemmet exempelvis får ta en plats i skolornas strategiska utvecklingsgrupper behöver bli gällande hos alla för bättre likvärdiga möjligheter.

Regelbundna verksamhetsuppföljningar

Verksamhetsuppföljningar fokuserar på skolornas utvecklingsarbete mot högre måluppfyllelse och förväntat resultat.

Identifierade insatser och plan för att öka likvärdigheten - användning av bidraget för stärkt kunskapsutveckling

Förebyggande arbete förskoleklass till årskurs 3 samt fritidshem

Bidraget ersätter tidigare lågstadiesatsning och ska användas till att behålla och anställa mer personal i förskoleklass, lågstadiet och fritidshemmet.

Huvudmannen har gjort bedömningen att tidiga insatser har stor betydelse för elevernas fortsatta kunskapsutveckling. Syftet med insatsen är att personalen ska få mer tid för varje elev och att inga elever ska gå vidare till mellanstadiet utan tillräckliga kunskaper och färdigheter. För att öka likvärdigheten kommer samordning och organisering av simundervisning i förskoleklass till och med årskurs 3 att ske centralt. Skolorna kommer även få bidrag till elevresor till och från simundervisning.

Likvärdighetsbidrag

Likvärdighetsbidrag utges till skolor med hög andel elever som riskerar att inte uppnå behörighet till nationellt program på gymnasiet. Huvudmannen fördelar bidraget till de skolor som har högst andel elever som riskerar att inte nå behörighet till nationellt program på gymnasieskolan. En högre andel ger ett högre belopp. Skolans elevantal har vägts in i fördelningen. Som underlag används den regressionsmodell som används till strukturbeloppet i kommunens resursfördelning. Insatser som genomförs under året är följande:

- högre lärartäthet för att kunna möta elevernas förutsättningar mindre elevgrupper
- individualiserad undervisning
- stärka arbetet i ämnena svenska som andraspråk och matematik
- förstärka studiehandledning på modersmålet genom både lärare och digitala resurser

Likvärdighetsbidrag	
skola	bidrag
Ulleviskolan	2 893 859
Rosendalsskolan	4 728 625
Nygårdsskolan	4 355 705
Bäckskolan	2 207 686
Nya Rydsskolan	3 266 779
Tornhagsskolan 7-9	1 639 565
Ånestadsskolan 7-9	1 823 786
Björnkärrsskolan	1 025 496
Änggårdsskolan	1 234 279
Kungsbergsskolan	1 707 113
Elsa Brändströms skola	2 861 563
Ekkälleskolan	1 958 881
Totalt	29 703 337

Riktad insats

Riktad insats ges till skolor med svåra förutsättningar där likvärdighetsbidraget ovan behöver förstärkas ytterligare. Dessa skolor har en hög andel elever som inte klarar målen kombinerat med andra faktorer såsom vikande elevunderlag, ekonomiska svårigheter och hög andel nyanlända elever. Små skolor på landsbygden med få elever har svårt att få en ekonomi i balans. Med en riktad insats till dessa skolor skapas möjlighet till likvärdiga förutsättningar att bedriva undervisning även på landsbygden.

Följande insatser genomförs:

- säkerställa adekvat personalbemanning
- stärka arbetet med i ämnena matematik och svenska som andraspråk
- förstärka studiehandledning på modersmålet, genom både lärare och digitala resurser.

Riktad insats	
skola	bidrag
Bäckskolan	2 000 000
Björnkärsskolan	900 000
Rosendalsskolan	750 000
Tanneforsskolan	800 000
Tornhagsskolan 7-9	500 000
Änggårdsskolan	800 000
Askeby skola	1 100 000
Bankekinds skola	800 000
Brokindsskola	800 000
Rappestad skola vårtermin	350 000
Sätra skola	600 000
Ulrika skola	700 000
Linghemsskolan	700 000
Tokarpsskolan	400 000
Skeda/Slaka skolor	1 800 000
Totalt	13 000 000

Elevhälsoarbete

Elevhälsans uppdrag har förtydligats i skollagen i och med de nya skrivningarna som trädde i kraft den 2 juli 2023. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal samt vara en del av skolans kvalitetsarbete. Det ska även finnas tillgång till specialpedagog eller speciallärare och elevhälsan ska vid behov samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

Arbetet med att stärka elevhälsoarbetet för att öka likvärdigheten och för att säkra att alla elevhälsans kompetenser finns tillgängliga i adekvat omfattning på alla skolor fortsätter. Insatserna ska i första hand gå till att säkra elevhälsans olika kompetenser på alla skolor. Insatser genomförs för att stärka introduktion av ny personal och nyrekrytering. Bidraget fördelas till respektive skola och till gemensamma insatser.

Huvudmannen har tagit fram en elevhälsohandbok och stöd till verksamheten med syfte att stärka det hälsofrämjande och förebyggande arbetet och göra det

likvärdigt vilket i sin tur ska leda till elevernas lärande, utveckling och hälsa. Materialet har implementerats men behöver fortsatt utvecklas.

Samordnare för den medicinska-, psykosociala- och psykologiska insatsen finns för att stärka nätverksarbetet inom elevhälsan. De ansvarar för att ta fram gemensamma rutiner, genomföra kompetensutvecklingsinsatser utifrån skolornas behov samt bygga upp samarbetsformer med olika aktörer. Nätverk för specialpedagoger organiseras av rektorer tillsammans med utsedda specialpedagoger eller kvalitetskoordinatorer. Samarbete mellan samordnare och kvalitetskoordinator har utvecklats och utökats vilket bidrar till en ökad likvärdighet.

Under 2024 ges kompetensutveckling om elevhälsouppdraget till elevhälsopersonal och rektorer en heldag per termin. Vårens konferens har fokus på temat förebyggande och främjande elevhälsoarbete kopplat till psykisk hälsa.

Att delta i skolans undervisning är en förutsättning för att nå målen i grundskolan. Av olika anledningar finns det elever som har en hög skolfrånvaro. I samband med pandemin ökade frånvaron bland elever. Frånvaron mellan 15–40% har under läsåret 2022/23 sjunkit för både F-6 och 7–9 medan andelen elever med frånvaro mer än 40% har fortsatt att öka för både åk 7–9 och F-6. Det pågår ett omfattande arbete för att öka närvaron där elevhälsan är en viktig del. Stödmaterial kring närvaro, rutiner och arbetssätt har tagits fram och implementerats i verksamheten och kommer under 2024 att ses över. En checklista för skolpliktsbevakning har tagits fram under 2023 samt en mall för utredning av oroande frånvaro.

Ett nytt journalsystem har införts under 2023 för elevhälsans medicinska insats och en modul för elevhälsans gemensamma arbete samt elevakt. Det nya systemet ger tydligt stöd för elevhälsans processer och ger förbättrade förutsättningar för ett likvärdigt arbete i skolornas elevhälsoarbete. Processer och rutiner ses över och utvecklas kontinuerligt.

Kunskapsfördjupande insatser

Kulturbiljett

Alla elever i grundskolan får förstärkt möjlighet att ta del av länets kulturutbud. Skolan får bidrag till kulturbiljett eller ett utökad bidrag för landsbygdsskolor som har svårt att resa med kollektivtrafik. Detta görs för att öka likvärdigheten kring möjlighet till kulturupplevelser. Kulturupplevelser bidrar till att berika elevernas lärande och stimulera deras nyfikenhet och kreativitet. En aktivitet per elev per år och extra bidrag till landsbygdsskolor för bokning av buss.

Lärverktyg

Alla kommunala skolor får ta del av två digitala lärverktyg, Binogi och Magma. Magma stödjer matematikundervisningen och ger lärare detaljerade

insikter i elevernas kunskaper och behov, vilket möjliggör en mer likvärdig och effektiv undervisning för alla. Binogi är ett flerspråkigt läromedel för årskurs 4–9, fyllt med animerade filmer som förklarar ämnen på ett tydligt och engagerande sätt.

Kulturbiljett	1 000 000
Lärverktyg	2 000 000
Totalt	3 000 000

Ekonomisk fördelning av samtliga insatser:

Likvärdighetsbidrag	29 703 337
Elevhälsoarbete	12 437 820
Förebyggande arbete F-3 och fritidshem	34 667 152
Riktad insats	13 000 000
Kunskapsfördjupande insatser	3 000 000
Totalt	92 808 309

Bedömning av skolornas totala ekonomi

Utbildningsförvaltningen har gjort en analys av skolornas totala ekonomi, inkluderat statsbidraget för likvärdig skola. En bedömning har gjorts av antalet elever på respektive skola kommande läsår. I bedömningen har grundbelopp, strukturbelopp, landsbygdsstöd samt statsbidraget för likvärdig skola vägts in.

Ekonomiska konsekvenser

Linköpings kommun har rekvirerat statsbidraget utifrån den tilldelade bidragsramen och påverkar inte nämndens internbudget.

Kommunala mål

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Förslaget till beslut påverkar inte barn och elever olika utifrån deras könsidentitet.

Samråd

Samråd med andra förvaltningar eller myndigheter är inte nödvändigt.

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning av genomförda insatser sker i samband med verksamhetsberättelsen avseende 2024.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Förhandling enligt MBL § 11 har skett den 16 april 2024.

Utbildningsförvaltningen

Robert Bredberg

Beslutet skickas till:
Rektorer kommunala grundskolor
Områdeschefer grundskola
Områdesekonomer